

Jaarbericht

2024

Beste deelnemers en partners,

Met veel waardering kijk ik terug op 2024. Ondanks externe uitdagingen hebben jullie je onverminderd ingezet. Dankzij die inzet blijft het Beter Leven keurmerk (BLk) een krachtig instrument voor de aantoonbare verbetering van dierenwelzijn.

Als Stichting Beter Leven keurmerk (SBLk) zorgen wij voor toezicht, controle en handhaving van het keurmerk. We streven naar een betrouwbare borging en waardevolle dienstverlening en zetten daarvoor diverse instrumenten en methoden in. Een essentieel onderdeel hiervan is de controle op de naleving van de keurmerkeisen in de praktijk. Vijf onafhankelijke Certificatie Instellingen (CI's) voeren deze reguliere- en aanvullende controles uit, terwijl de SBLk toezicht houdt om een consequente en juiste beoordeling van deelnemers te bevorderen.

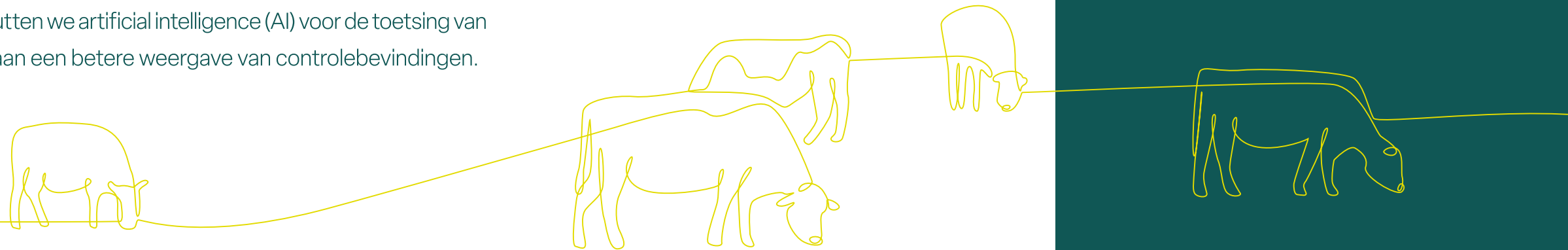
Hoewel we ons inzetten voor een optimaal controlesysteem, is geen enkel systeem waterdicht. Daarom werken we samen met ketenpartners aan een continue versterking van onze controle-mechanismen om risico's zo goed mogelijk te beheersen. Zo zijn we in 2024 gestart met een pilot voor DNA-tracering, waarmee we de herkomst van dieren nog beter kunnen verifiëren en mogelijke fraude kunnen opsporen. Waar nodig combineren we dit met de inzet van een gespecialiseerde forensische accountant. Daarnaast benutten we artificial intelligence (AI) voor de toetsing van controlerapporten van CI's, wat bijdraagt aan een betere weergave van controlebevindingen.

Verder zijn nu alle reguliere controles in slach-
terijen onaangekondigd en onderzoeken we
of we dit ook kunnen toepassen voor andere
bedrijfstypes. Ook heeft de SBLk geïnves-
teerd in extra detectiemodules voor slim ca-
meratoezicht, gericht op het signaleren van
dierenwelzijnsschendingen. In 2025 werken
we aan een daarbij passend sanctiekader,
de opname van deze detectiemodules in de
Beter Leven-criteria en de uitrol hiervan in
alle BLk-slachterijen.

Zo versterken we samen de borging van het
keurmerk, wat zowel de dieren als alle be-
trokkenen ten goede komt!

Susanne Maassen
Directeur-bestuurder
Stichting Beter Leven keurmerk

Actief bijdragen aan het aantoonbaar verbeteren van het welzijn van landbouwhuisdieren

Vanuit twee onafhankelijke organisaties werken we samen aan het grootste en meest bekende duurzame keurmerk van Nederland: het Beter Leven keurmerk.

De Dierenbescherming is eigenaar van het keurmerk en stelt het beleid vast, inclusief de inhoudelijke criteria voor dierenwelzijn en de bijbehorende sancties. Daarnaast is de Dierenbescherming het eerste aanspreekpunt voor consumenten en doet aan publieksvoorlichting over diervriendelijke consumptie middels het Beter Leven keurmerk. De Stichting Beter Leven keurmerk is verantwoordelijk voor de controle, het toezicht en de handhaving van het keurmerk en fungeert als aanspreekpunt voor het deelnemende bedrijfsleven.

Zo kunnen we ieder vanuit onze eigen rol en kracht samen bijdragen aan aantoonbare verbetering van het dierenwelzijn in de veehouderij.

TOEZICHT EN CONTROLES

De SBLk waarborgt dat veehouderijen, slachterijen, verwerkers, logistieke dienstverleners, eierpakstations, supermarkten, slaggers en foodservicebedrijven (blijvend) voldoen aan de normen en voorwaarden van het keurmerk. De controles worden uitgevoerd door onafhankelijke Certificatie Instellingen (CI's), zowel regulier als aanvullend. Extra controles vinden plaats bij verhoogde risico's of op basis van signalen over mogelijke misstanden. Ook (anonieme) meldingen stellen ons in staat om gericht op te treden. Controles worden zowel aangekondigd als onaangekondigd uitgevoerd.

SANCTIES EN VERBETERING

Bij overtredingen volgen passende sancties, variërend van herinspecties tot schorsing of uitsluiting bij ernstige misstanden. Wij stimuleren continue verbetering in de keten, waarbij de verantwoordelijkheid uiteindelijk bij de deelnemers zelf ligt.

INNOVATIE EN HANDHAVING

Wij blijven onze controlemethoden continu verfijnen. Zo stimuleren we bijvoorbeeld het gebruik van slim camera-toezicht. Dit draagt niet alleen bij aan de versterking van onze borging, maar helpt bedrijven ook om zelf aantoonbaar te werken aan continue verbetering.

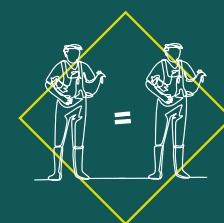
Bij deze aanpak hoort wel een aangepast sanctiekader, waarin duidelijker onderscheid wordt gemaakt tussen incidentele en structurele bevindingen. Dit kader ontwikkelen we in samenwerking met diverse betrokken partijen.

VOOR DIEREN, BEDRIJVEN EN CONSUMENTEN

Zo beschermen wij consumenten en bedrijven die investeren in het aantoonbaar verbeteren van het welzijn van miljoenen landbouwhuisdieren. Wij staan voor een robuust keurmerk dat bewuste keuzes mogelijk maakt – nu en in de toekomst.

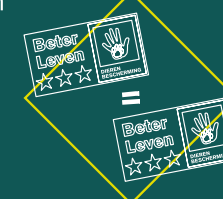
MISSIE

De SBLk draagt bij aan het aantoonbaar verbeteren van het welzijn van landbouwdieren.

RECHTVAARDIG
Gelijke monikken
gelijke kappen.

**BETROUWBARE
BORGING**

ROBUUST
Als het BeterLeven keurmerk
erop staat, moet het ook
Beter Leven zijn.

**WAARDEVOLLE
DIENSTVERLENING**

TRANSPARANT
We laten zien wat
we doen.

ZORGVULDIG
Wel zo efficiënt!

BETROKKEN
Zacht waar het kan,
hard waar het moet.

Ervaringen van Annemarie Baars (SGS Nederland B.V.)

De Wereld van een **Certificatie** **Instelling**

Annemarie Baars startte haar carrière als kwaliteitsmanager en maakte later de overstap naar auditor en projectmanager voor het Beter Leven keurmerk bij SGS Nederland B.V. Dit betekende een interessante rolwisseling: van degene die ge-audit werd naar degene die de audits uitvoerde. “Het was leuk om aan de andere kant van de tafel te zitten,” vertelt ze. “Je herkent de technieken die bedrijven inzetten en leert waar mogelijke valkuilen zitten.”

Annemarie bezoekt regelmatig verschillende bedrijven om te controleren of ze voldoen aan de criteria van het Beter Leven keurmerk. Bedrijven nemen om verschillende redenen deel aan het keurmerk: “Het keurmerk speelt een belangrijke rol in het waarborgen van dierenwelzijn, maar het heeft ook te maken met commerciële belangen en praktische uitdagingen in de industrie. Uiteindelijk draait het om de markt en de consument. Bedrijven kiezen vooral voor het keurmerk omdat er vraag naar is.”

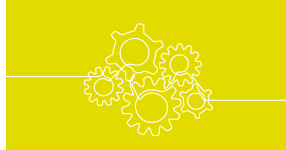
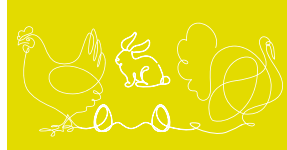
De rol van een auditor is veelzijdig en vereist niet alleen technische kennis, maar ook een scherp. “Mensen zeggen het niet altijd direct als er iets afwijkends is,” zegt Annemarie. Ze stelt bewust onverwachte vragen om te zien hoe medewerkers omgaan met uitdagingen en of processen daadwerkelijk goed zijn geborgd. “Wat als een levering niet compleet is? Hoe lossen jullie dat op?” De manier waarop iemand reageert, of juist aarzelt, kan inzicht geven in de betrouwbaarheid van het systeem en de mate waarin regels daadwerkelijk worden nageleefd.

Naast audits houdt Annemarie zich nu als projectmanager ook bezig met het beoordelen van rapportages

en overleg met de Stichting Beter Leven keurmerk. Annemarie geeft aan dat binnen de Stichting actief wordt nagedacht over verbeteringen en de implementatie van nieuwe criteria: “Er komen regelmatig nieuwe regels bij, en het is belangrijk om die goed te laten aansluiten op de praktijk,” zegt Annemarie. Dit vraagt om een voortdurende afstemming tussen auditoren, bedrijven, de SBLk en de Dierenbescherming.

“Er komen regelmatig nieuwe regels bij, en het is belangrijk om die goed te laten aansluiten op de praktijk.”

Haar werk blijft uitdagend en voortdurend in ontwikkeling, maar ze blijft nuchter: “Uiteindelijk gaat het om integriteit. Bedrijven kiezen zelf of ze zich aan de normen willen houden. Als ze dat niet doen, krijgen ze geen certificaat. Zo simpel is het.”

VARKENS

Het afgelopen jaar was een bewogen periode voor veel veehouders, en dus ook voor varkenshouders. De invoering van de zogeheten 2025-criteria in de varkenssector waarvan de veertienjarige overgangstermijn afliep, de stoppersregeling, het ontbreken van duidelijke richtlijnen over stikstof- en emissievraagstukken en de mestproblematiek hebben geleid tot een daling van het aantal BLk 1-ster varkenshouders. In de loop van 2024 is dit aantal met ongeveer 5% afgenomen. Het is niet de verwachting, dat dit zich vertaalt naar minder BLk-varkensvlees in de supermarkt vanwege de verbeterde vierkantsverwaardings.

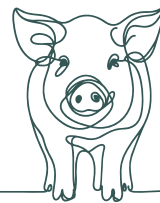
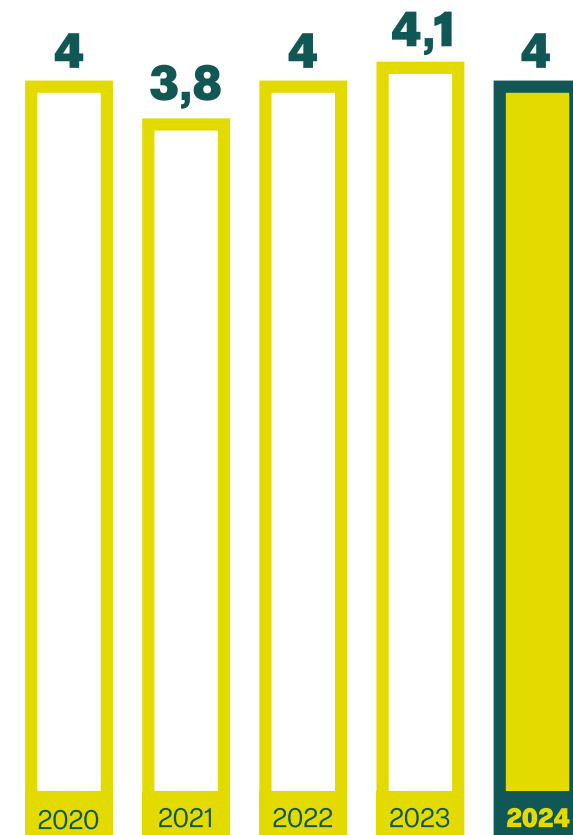
Tegelijkertijd zijn er positieve prijsontwikkelingen binnen bepaalde BLk-varkensketens dankzij aanvullende toeslagen die stalaanpassingen mogelijk maken. Dergelijke stimuleringsmaatregelen maken de overstap naar het BLk aantrekkelijk voor gangbare bedrijven, waardoor naar verwachting nieuwe toetreders zich zullen melden.

Door de slepende vergunningsproblematiek waren niet alle varkenshouders in staat om de gevraagde aanpassingen door te voeren voor de criteria waarvan de overgangstermijn afliep per 1-1-2025. In goed overleg met de Dierenbescherming is daarom tijdelijk ruimte geboden, zodat deze ondernemers alsnog kunnen investeren om de benodigde innovaties te realiseren.

Een andere uitdaging leek het in balans brengen van het aantal BLk 1-ster zeugenhouders en 1-ster vleesvarkenshouders. Vooralsnog verloopt dit proces goed, is vraag en aanbod goed op elkaar afgestemd en vindt de afzet van Beter Leven-varkens zonder problemen plaats.

Tot slot kijken de ketenpartijen met interesse, en wellicht ook enige spanning, uit naar de uiteindelijke uitwerking van de herziene varkenscriteria die gepland staan om eind 2025 te worden vastgesteld.

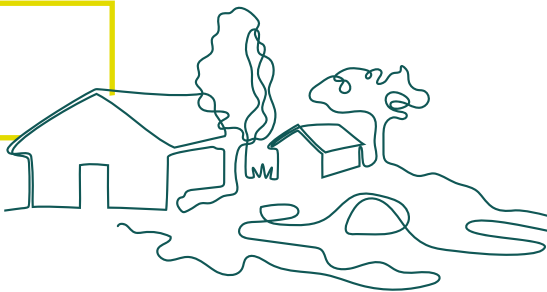
Aantal varkens met Beter Leven (x 1 miljoen)

Gebaseerd op directieverklaringen.

Aantal veehouderijen

2023 2024
810 772

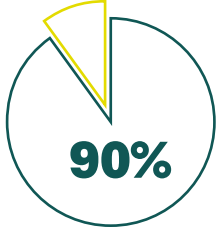

Aantal slachterijen

2023 2024
16 14

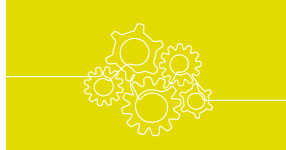
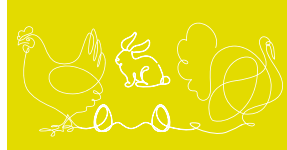
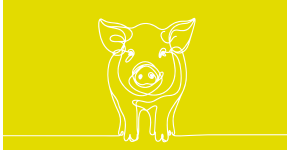

Marktaandeel in 2024

Voor de varkenshouderij zien we dat een uitbreiding van 3-sterren is ingezet, een positieve ontwikkeling voor de sector.

Binnen het Beter Leven keurmerk wordt onderscheid gemaakt tussen drie typen runderen: vleesrund, melkrund en vleeskalveren.

VLEESRUND

In 2024 zien we een terugval van ongeveer 20% in het aantal vleesrundbedrijven. Dit is met name toe te schrijven aan het stoppen van enkele Franse korte ketens, die niet langer kunnen concurreren met de BLk-productie elders. Daarnaast heeft de uitbraak van epizootic haemorrhagic disease (EHD) in Frankrijk de aankoop en logistiek van jongvee bemoeilijkt. Om dit op te vangen, heeft het BLk een passende oplossing geboden door een extra quarantainefaciliteit mogelijk te maken.

Sinds september 2023 zijn de herziene BLk-criteria voor vleesrund van kracht. De herziening richt zich voornamelijk op het beter inzichtelijk maken van diertransporten en het certificeren van tijdelijke opvangbedrijven voor vleesvee. We zullen in 2025 hier de mogelijke impact van gaan bemerken.

MELKRUND

BLk-melkveehouders worden ook, in mindere mate, geconfronteerd met de gevolgen van het beëindigen van de mestderogatie en het reduceren van emissies.

Ondanks deze uitdagingen is er sprake van interesse vanuit diverse zuivelketens, hetgeen de verwachting wekt dat op termijn meer deelnemers zullen aansluiten. De melk wordt daarbij verwerkt tot dagverse zuivel en kaas.

VLEESKALVEREN

Na de herziening van de BLk-criteria voor kalveren in 2023 is, zoals verwacht, een sterke afname van het aantal BLk-kalverbedrijven waargenomen. Dit komt doordat blankvleeskalverbedrijven niet langer kunnen deelnemen aan het Beter Leven keurmerk. Momenteel zijn er twee actieve ketens met in totaal zeven deelnemers.

Aantal veehouderijen

Melkrund

2023

32

2024

32

Vleesrund

2023

342

2024

286

Kalveren

2023

111

2024

7

Aantal slachterijen

Vleesrund

2023

8

2024

6

Kalveren

2023

3

2024

1

Aantal runderen met Beter Leven

(x 1.000)

3

2023

4

2024

28

2023

22

2024

37

2023

10

2024

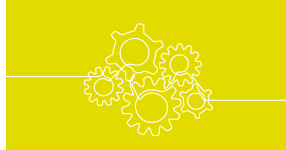
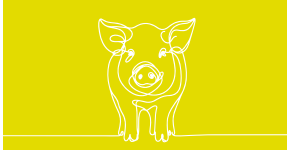

Gebaseerd op directieverklaringen.

Marktaandeel in 2024

12%

Waar BLk-varkensvlees al langer de norm is in Nederlandse supermarkten, geldt dit nu ook voor kippenvlees. BLk-kip 1-ster maakt inmiddels een overgroot deel uit van het assortiment van alle Nederlandse supermarkten (marktaandeel 93%). Eind 2024 waren er meer dan 600 BLk 1-ster vleeskuikenbedrijven (waarvan 83% gevestigd in Nederland). Ruwweg 80% van het totaal aantal vleeskuikenbedrijven in Nederland zijn BLk-bedrijven.

VLEESKUIKENS

Het succes van BLk-kip vertaalt zich voor vleeskuikenhouders in een hoger inkomen, afzet zekerheid voor vijf jaar en een gegarandeerd inkomen of marge (voerwinst). Tegelijkertijd ervaren vleeskuikenhouders knelpunten bij het realiseren van een overdekte uitloop, omdat de noodzakelijke omgevingsvergunningen door onzekerheid over stikstof- en emissieregels uitblijven. Door de omstandigheden was het noodzakelijk om de overgangsregeling tijdelijk te verlengen.

LEGHENNEN

BLk-eieren hebben een marktaandeel van zo'n 86% en worden geleverd door ruim 230 leghennensbedrijven in Nederland. Ook binnen de leghennensector zijn er ontwikkelingen waarop het BLk inspeelt, zoals de grotere behoefte aan witte eieren. De pilot die hiervoor is geïnitieerd laat zien dat de SBLk marktontwikkelingen ondersteunt, mits de borging goed is geregeld.

KALKOENEN KONIJN

De productie van BLk-kalkoen vindt voornamelijk plaats in Frankrijk, waar 85% van de 1-ster bedrijven zich bevindt. De BLk-konijnensector blijft klein, met twee ketens en in totaal drie konijnenhouderijen. BLk-kalkoen en -konijn zijn weliswaar kleine sectoren, maar dragen op hun beurt wel bij aan bewustwording en beter dierenwelzijn op zowel veehouderijen als in slachterijen.

Aantal veehouderijen

Vleeskuikens

2023	2024
540	644

Leghennen

2023	2024
280	264

Kalkoen

2023	2024
19	32

Konijn

2023	2024
4	4

PLUIMVEE (en konijn)

Aantal slachterijen

Pluimvee

2023	2024
14	14

Kalkoen

2023	2024
3	3

Konijn

2023	2024
2	2

Aantal dieren met Beter Leven

(x 1.000)

2023	2024
149	65

2023	2024
525	641

(x 1 miljoen)

2023	2024
6,5	6,2

2023	2024
127	155

Marktaandeel in 2024

Pluimveevlees

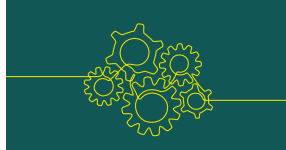
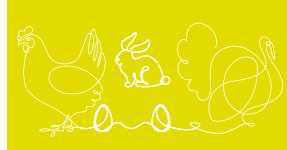
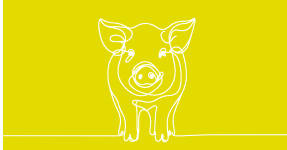

Eieren

De vraag naar witte tafeleieren groeit. Hiervoor is een transitie vereist van bruine naar witte eieren. Om deze overgang te versoepelen werkt de SBLk aan een pilot met een nieuwe methodiek voor ei-kanalisatie.

Gebaseerd op directieverklaringen.

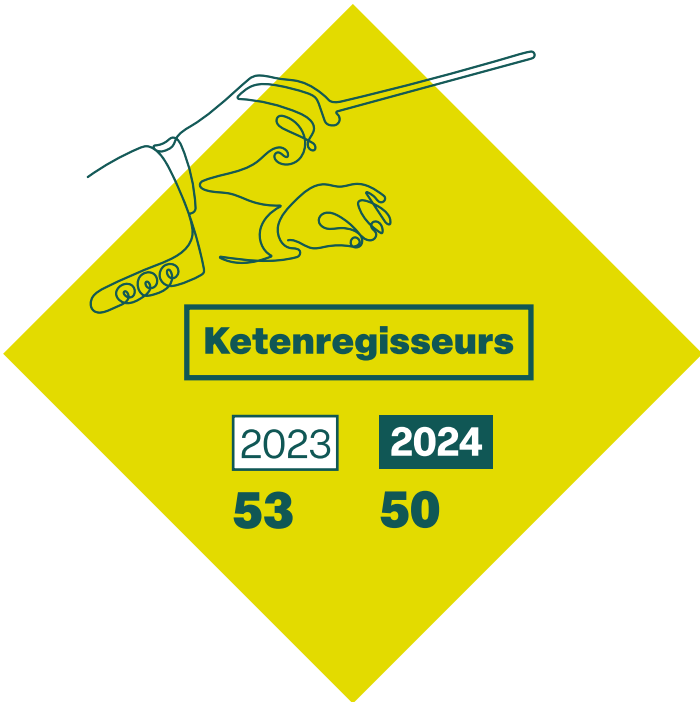
Het afgelopen jaar bleef het aantal verwerkende schakels binnen het Beter Leven keurmerk stabiel. Er hebben zich geen grote verschuivingen voorgedaan in het aantal deelnemers of in de verdeling tussen de verschillende typen bedrijven.

De vraag naar Beter Leven-producten blijft onverminderd hoog. Dat is mooi, maar brengt ook uitdagingen met zich mee. In bepaalde periodes kan de beschikbaarheid van Beter Leven-producten op de (vrije) markt onder druk komen te staan. Tegelijkertijd biedt dit kansen voor betere vierkantsverwaarding: verwerkende bedrijven zoeken actief naar manieren om alle delen van het dier optimaal te benutten. Dit kan resulteren in de deelname van nieuwe partijen die juist op zoek zijn naar andere vleesdelen, of in het gebruik van alternatieve technische delen om tot vergelijkbare producteigenschappen te komen – bijvoorbeeld voor de productie van worsten. Hiermee wordt bijgedragen aan zowel de economische als duurzame ambities binnen de keten.

In 2025 worden er - samen met De Dierenbescherming - verschillende activiteiten uitgevoerd om de aansluiting van het Beter Leven keurmerk met de out-of-home markt te versterken. De focus ligt hierbij in eerste instantie op contactcateraars en foodserviceformules.

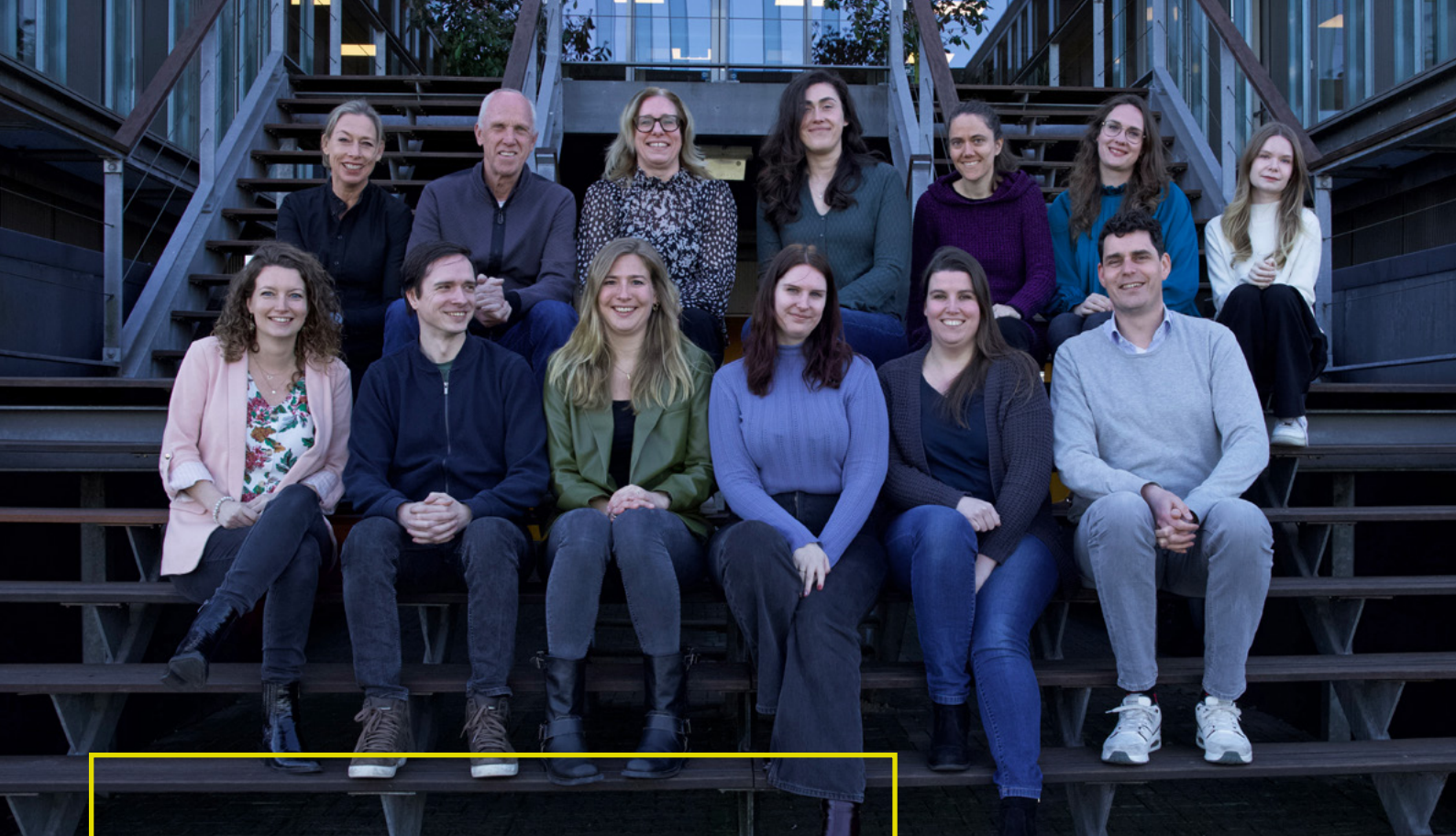
Door deze markt verder te ontwikkelen, kan het keurmerk zijn impact vergroten en een breder publiek bereiken – wat uiteindelijk bijdraagt aan (nog) meer dierenwelzijn.

Tot slot zien we een constructieve samenwerking tussen de verschillende schakels in de keten, die gezamenlijk bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het keurmerk.

KETEN-PARTIJEN

Het team van SBLk

Bovenste rij van links naar rechts:

Susanne Maassen, Hindri Kuipers, Daniëlle Lassche, Sharine Smeets, Mariska Koornneef, Mariska van der Gaag, Céline Bouwens.

Onderste rij van links naar rechts:

Marjon van Ommen, Thymon Maarsen, Maud van der Meer, Maaïke Raven, Nina Nijboer-Kalverda, Pieter Scholtes.

Orteliuslaan 850, 3528 BB Utrecht
Postbus 148, 3500 AC Utrecht
T 088 40 58 000
info@sblk.nl
www.sblk.nl